

Research Article

การฝึกทักษะยูวอาสาช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR รายวิชาเทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพ

A STUDY ON YOUTH VOLUNTEER SKILLS TRAINING THROUGH CPR LEARNING PROCESS IN PERSONALITY DEVELOPMENT TECHNIQUES SUBJECT

สิริโฉม พิเชษฐบุญเกียรติ*

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

Sirichom Pichedboonkiat*

Faculty of Business Administration and Liberal Art, Rajamangala University
of Technology Lanna, Chiang Rai

*E-mail: p_sirichom@rmutl.ac.th

Received: 2021-12-23

Revised: 2022-03-07

Accepted: 2022-03-07

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การฝึกทักษะยูวอาสาช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ในรายวิชาเทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ฝึกทักษะนักศึกษาอาสาช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ในรายวิชาเทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพ 2) ศึกษาผลความก้าวหน้าของนักศึกษาอาสา ก่อนและหลังการฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาอาสาที่มีต่อการฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชาเทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพ ปีการศึกษา 2563 ที่สมัครใจเข้าร่วมเป็นอาสา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดอุปกรณ์การปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าก่อนและหลังเรียนการปฐมพยาบาลเบื้องต้น แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าก่อนและหลังเรียนการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานด้วย CPR แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าก่อนและหลังฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า

1. การฝึกทักษะนักศึกษาอาสาช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ในรายวิชาเทคนิคการพัฒนาศิลปะภาพ

นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 8.33$) มากกว่าก่อนเรียนเรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ($\bar{X} = 5.03$)

นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 8.60$) มากกว่าก่อนเรียนทฤษฎีการช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ($\bar{X} = 4.43$)

2. ความก้าวหน้าของนักศึกษาอาสา ก่อนและหลังจากการฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR โดยการลงมือปฏิบัติจริง

นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR เพิ่มขึ้น โดยสามารถฝึกปฏิบัติได้ถูกต้องครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มากกว่าก่อนเรียนทฤษฎีการช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ซึ่งพบว่านักศึกษาทั้งหมดไม่สามารถปฏิบัติได้ ครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาอาสาต่อการฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.92$) และด้านวิทยากรผู้ให้ความรู้และฝึกทักษะปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.89$)

ความพึงพอใจรายข้อ ในด้านการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเฉพาะการนำความรู้ไปใช้ในการช่วยเหลือชีวิตและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อประสบเหตุการณ์เฉพาะหน้า ($\bar{X} = 4.00$)

คำสำคัญ : การฝึกทักษะปฏิบัติ ช่วยฟื้นคืนชีพ ยูวอาสา เทคนิคการพัฒนาศิลปะภาพ

ABSTRACT

This research aimed to study 1) young volunteer students' skills training with the CPR learning process in the personality development techniques subject 2) the progress of the young volunteer students before and after the resuscitation skills training with CPR learning process, and 3) satisfaction of young volunteer students toward resuscitation skills training with CPR learning process. The sample group was 30 students who enrolled in the subject titled Personality Development Techniques in the academic year 2020. Data were gathered using the First Aid, the CPR test, the test of practicing CPR, and the satisfaction questionnaires. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Results revealed that as following

1) The learning achievement comparative between before and after learning of young volunteer student's skills training with First Aid and CPR learning process in the personality development techniques subject found that the after learning was higher than before learning both First Aid learning (After : $\bar{X} = 8.33$) (Before : $\bar{X} = 5.03$), and CPR content learning. (After : $\bar{X} = 8.60$) (Before : $\bar{X} = 4.43$)

2) The progress of practicing skills comparative between before and after the resuscitation skills training with CPR learning process of the young volunteer students found that the after practicing skills of student can perform correctly or good performance (100%) than before practicing skills. (70%)

3) The satisfaction of the students toward resuscitation skills training with the CPR learning process was at a very high level, both in the CPR learning process ($\bar{X} = 3.92$) and the CPR trainer ($\bar{X} = 3.89$).

Keywords: Youth Volunteer, Training skill, Cardiopulmonary Resuscitation (CPR), Personality Development Techniques subject.

บทนำ

ภาวะหัวใจหยุดเต้นกะทันหัน หรือ หยุดหายใจเฉียบพลัน เกิดได้จากโรคประจำตัว รวมทั้งอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นสิ่งสำคัญช่วยให้ผู้ป่วยหรือผู้ได้รับบาดเจ็บและมีโอกาสรอดชีวิตสูง ซึ่งเป็นผลมาจากการช่วยชีวิตฉุกเฉินด้วยวิธี CPR นั่นเอง ดังนั้น สาเหตุการเสียชีวิตของคนส่วนใหญ่เกิดจากโรคที่เกี่ยวกับทางเดินหายใจ หลอดเลือด หัวใจ ความดันโลหิตสูง และอุบัติเหตุ ซึ่งผู้ป่วยและผู้ได้รับบาดเจ็บเหล่านี้บางครั้งเกิดภาวะผิปกตติเกิดขึ้นกับร่างกายในบางรายอาจมีภาวะการหยุดหายใจกะทันหันหรือหยุดหายใจเฉียบพลัน ซึ่งจากสถิติที่ผ่านมาพบผู้เสียชีวิตจากภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันแล้วกว่า 54,000 คน หรือเฉลี่ย 6 คนต่อ 1 ชั่วโมง

และหากปล่อยไว้นานเกิน 4 นาที แม้ว่าเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์จะช่วยปั๊มหัวใจให้ฟื้นคืนชีพกลับมา แต่ผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บรายนั้นจักเกิดภาวะของสมองหยุดทำงานอย่างถาวร ดังนั้น การได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างทันท่วงทีและถูกต้อง พร้อมส่งต่อผู้ได้รับบาดเจ็บไปยังแพทย์หรือสถานพยาบาลอย่างรวดเร็ว จะทำให้บุคคลกลุ่มดังกล่าวมีโอกาสรอดชีวิตและกลับคืนมาใช้ชีวิตเป็นปกติได้ ดังที่รายงานผลการวิจัยของแต่ละโรงพยาบาลมีอัตราความสำเร็จในการช่วยฟื้นคืนชีพและอัตราการรอดชีวิตของผู้ป่วยที่แตกต่างกัน จากการศึกษาในโรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยาของ วสันต์ ลิ้มสุริยกานต์ (Limesuriyakan, 2018) ที่พบว่า ภายหลังจากช่วย

พื้นที่คืนชีพผู้ป่วยมีการกลับมาทำงานของระบบไหลเวียนโลหิตร้อยละ 62.61 ซึ่งแสดงว่าผู้ป่วยมีอัตราการรอดชีวิตเพิ่มขึ้น

จากสภาพและสถานการณ์ดังกล่าว ยังสะท้อนมาถึงปัจจุบัน ประชาชนอาจเกิดภาวะหัวใจหยุดเต้นกะทันหันหรือภาวะการหยุดหายใจเฉียบพลันได้ ทั้งเกิดได้จากโรคประจำตัว รวมทั้งอุบัติเหตุ เกิดขึ้นได้ทั้งในวัยหนุ่มสาว คนทำงาน และผู้สูงอายุ การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างถูกวิธี จึงเป็นสิ่งสำคัญให้ผู้ป่วยหรือผู้ได้รับบาดเจ็บมีโอกาสรอดชีวิตสูง ซึ่งเป็นผลมาจากการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (CPR) ของบุคลากรทางการแพทย์หรือ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมทักษะการช่วยชีวิตฉุกเฉินจากหน่วยงานสาธารณสุขเป็นหลัก

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น สถาบันการศึกษาทุกระดับ จึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นสถาบันบ่มเพาะความเป็นพลเมืองดีให้กับเยาวชนไทย ให้เป็นคนดี มีจิตสาธารณะต่อสังคมและชุมชน ดังนั้น การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยชีวิตฉุกเฉิน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยชีวิตฉุกเฉิน แต่ในทางปฏิบัติ นักศึกษาส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษายังขาดทักษะการช่วยชีวิตฉุกเฉินอย่างแท้จริง โดยเฉพาะนักเรียนและนักศึกษา หากไม่ได้ลงเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวกับสุขภาพหรือพลานามัย เชื่อได้ว่ายังขาดความรู้และทักษะความชำนาญในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธี CPR หากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิต จึงไม่สามารถช่วยชีวิต

ตนเองหรือคนอื่น ๆ ได้ทันท่วงที นอกจากนั้น ในรายวิชาอื่น ๆ ในแต่ละหลักสูตร อาจไม่ได้มีการสอนสอดแทรกในแต่ละรายวิชาในแต่ละหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิเชษฐบุญเกียรติ (Picedboonkiat, 2020) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการรอดชีวิตของผู้ป่วยหัวใจหยุดเต้นนอกโรงพยาบาลที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเชิงรายนะชานุเคราะห์ พบว่าอัตราการรอดชีวิตของผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลในจังหวัดเชียงราย มีอัตราการรอดชีวิตต่ำมาก ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากคนป่วยและญาติหรือบุคคลใกล้ชิดขาดทักษะการปฐมพยาบาลในเบื้องต้น ที่จะทำให้สามารถช่วยเหลือตนเองและบุคคลใกล้ชิดได้อย่างปลอดภัยก่อนส่งต่อโรงพยาบาล จากผลการวิจัยดังกล่าว ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงว่าประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดเชียงราย ยังขาดทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและทักษะการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (CPR) ดังผลการศึกษาของปิเชษฐบุญเกียรติ (Picedboonkiat, 2020) ที่พบว่า ผลการรักษาในโรงพยาบาลของผู้ป่วยหัวใจหยุดเต้นนอกโรงพยาบาลแล้วมีอาการทุเลาสามารถกลับบ้านได้หรือรักษาแล้วสามารถรอดชีวิตได้น้อย 30 วัน ร้อยละ 22.78 ของจำนวนผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นนอกโรงพยาบาลแล้วรอดชีวิตและได้รักษาต่อที่หอผู้ป่วย ดังนั้น ในฐานะผู้สอนรายวิชาเทคนิคพัฒนาศักยภาพ ซึ่งเป็นรายวิชาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยร่างกายจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงตรงตามเกณฑ์ตัวชี้วัดสุขภาพ (Health Indicators) ตลอดจนมีจิตอาสาหรือจิตสาธารณะที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์

ในสังคม จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ทุกคนต้องตระหนักและควรมีทักษะดังกล่าวเพื่อช่วยเหลือตนเองและบุคคลใกล้ชิดให้ปลอดภัยและทันต่อเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Smith, et al. (2010) ที่กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากรในหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายบริการปฐมภูมิในภาวะการระบาดของโควิด 19 แบบออนไลน์ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการปฐมพยาบาลด้านจิตใจแก่บุคคลที่เผชิญภาวะวิกฤติ สามารถทำได้โดยต้องมีการเตรียมการ อบรมในทุกองค์ประกอบ ทั้งผู้สอน ผู้อบรม สื่อ เอกสารประกอบการสอนและเทคโนโลยี ในระยะ การสอน ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้อบรมมีส่วนร่วมในการอบรมและฝึกทักษะจนมั่นใจว่าจะสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมีการติดตามบุคลากรเพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องภายหลังการอบรม นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าสถานพยาบาลหรือโรงพยาบาลต่าง ๆ ในกระทรวงสาธารณสุขยังให้ความสำคัญและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนต่อการรับรู้และฝึกทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้นเช่นกัน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจเรื่องทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน โดยศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการฝึกทักษะยูวอสาช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ในรายวิชาเทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดีทั้งทางกายและจิตใจ ตลอดจนการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี มีจิตอาสาต่อสังคมและชุมชน ฉะนั้น การส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้สามารถ

ช่วยเหลือตนเองและบุคคลใกล้ชิดได้อย่างปลอดภัย ก่อนถึงโรงพยาบาล อันเป็นการช่วยลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิต และลดภาระค่าใช้จ่ายทางด้านค่ารักษาพยาบาลในกรณีฉุกเฉิน รวมทั้งสามารถนำไปขยายผลไปยังกลุ่มหรือเครือข่ายอื่นในชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อการฝึกทักษะการปฏิบัติให้นักศึกษายูวอสาช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ในรายวิชาเทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพ
2. เพื่อศึกษาผลความก้าวหน้าของนักศึกษายูวอสา ก่อนและหลังจากการฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ยูวอสาที่มีต่อการฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานของนักศึกษา
2. ทราบถึงทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนรู้การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน ด้วย CPR เพื่อช่วยชีวิตตนเองและคนอื่น ๆ ได้อย่างปลอดภัย
3. ได้แนวทางในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องเกี่ยวกับการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน ด้วย CPR
4. ได้แนวทางในการวางแผนการป้องกันและเฝ้าระวังตนเองและบุคคลใกล้ชิดที่มีโอกาสรอดและปลอดภัยจากความเสี่ยงต่อการเสียชีวิต

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจและวัดผลความก้าวหน้าในกระบวนการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติของนักศึกษา รวมทั้งประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการฝึกปฏิบัติทักษะการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานด้วย CPR

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเทคนิคการพัฒนาศักยภาพ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ระบบงานทะเบียนฝ่ายวิชาการ กองการศึกษาเชิงราย (Personnel management system, 2020)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ

1.1 กระบวนการเรียนรู้การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน ด้วย CPR

2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 ผลความก้าวหน้าด้านทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ของยูวอสา

2.2 ความพึงพอใจของยูวอสาที่มีต่อการฝึกทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR

เนื้อหา

การฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ซึ่งแบ่งเนื้อหาการเรียนรู้ออกเป็น 3 หน่วยเรียน ดังนี้

หน่วยเรียนที่ 1 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

หน่วยเรียนที่ 2 การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานด้วย CPR

หน่วยเรียนที่ 3 การฝึกทักษะการปฏิบัติเพื่อการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานด้วย CPR

เครื่องมือเก็บรวบรวมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. ชุดอุปกรณ์การปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR)

2. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าก่อนและหลังเรียนการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประเภทปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน

3. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าก่อนและหลังเรียนการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานด้วย CPR เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประเภทปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน

4. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าก่อนและหลังฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบ่งออกเป็น 3 ตัวเลือก คือ ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วน ปฏิบัติได้ไม่ครบถ้วน และไม่ปฏิบัติ

5. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยมี 4 ระดับวัด คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

การแปลผลในแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR)

3.26 – 4.00 มีความพึงพอใจมากที่สุด

2.51 – 3.25 มีความพึงพอใจมาก

1.76 – 2.50 มีความพึงพอใจน้อย

1.00 – 1.75 มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.89

2. แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาในเนื้อหาการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) โดยทดสอบความเที่ยงตรงเพื่อการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเนื้อหาและโครงสร้างของข้อคำถาม ดังนี้

2.1 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเนื้อหาและโครงสร้างดังกล่าว โดยวิธีวิเคราะห์ข้อคำถามและพิจารณาประเมินให้ค่าคะแนนเพื่อตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน 5 คน เพื่อพิจารณาให้ค่าคะแนนความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยวิธีการกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถาม

สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

2.2 เมื่อได้รับผลการประเมินแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาทำการปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะที่มีของแต่ละคนจนครบถ้วนทุกข้อคำถาม

2.3 นำข้อมูลการประเมิน (ค่าคะแนนการประเมิน) มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยทำตารางการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งโดยทั่วไปจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวชี้วัดของตัวแปรได้ ผลค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ต้องอยู่ในช่วง 0.60 - 0.97

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. การฝึกทักษะนักศึกษาอายุอาสาช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ในรายวิชาเทคนิคการพัฒนาศักยภาพ

จากกระบวนการเรียนรู้ทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและทฤษฎี

การช่วยฟื้นคืนชีพ พบว่า นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 8.33$) มากกว่าก่อนเรียน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ($\bar{X} = 5.03$)

สำหรับความก้าวหน้าของนักศึกษา ก่อนและหลังจากเรียนทฤษฎีการช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR พบว่า นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 8.60$) มากกว่าก่อนเรียนทฤษฎีการช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ($\bar{X} = 4.43$)

2. ผลความก้าวหน้าของนักศึกษา ยูวอสา ก่อนและหลังจากการฝึกทักษะปฏิบัติช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR

ความก้าวหน้าของนักศึกษาก่อนและหลังจากฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR พบว่า นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังฝึกทักษะปฏิบัติช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR เพิ่มขึ้น โดยสามารถฝึกปฏิบัติได้ถูกต้องครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มากกว่าก่อนเรียนทฤษฎีการช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ซึ่งพบว่า นักศึกษาทั้งหมดไม่สามารถปฏิบัติได้ ครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. ความพึงพอใจของนักศึกษา ยูวอสา ต่อการฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งด้านการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.92$) และในด้านวิทยากรผู้ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.89$)

หากพิจารณาในรายข้อ โดยเฉพาะในด้าน การฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเฉพาะการนำความรู้ไปใช้ในการช่วยเหลือชีวิตและการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อประสบเหตุการณ์เฉพาะหน้า ($\bar{X} = 4.00$)

สรุปผลการวิจัย

1. การฝึกทักษะนักศึกษา ยูวอสา ช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ในรายวิชา เทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพ

นักศึกษามีผลความก้าวหน้าทางเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการเรียนรู้ทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและทฤษฎีการช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR ซึ่งรายวิชาเทคนิคพัฒนาบุคลิกภาพ ให้ความสำคัญและพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมทั้งกายและใจ มุ่งเน้นส่งเสริมความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนทักษะสังคมและทักษะการปฏิบัติจริง โดยเฉพาะการฝึกจิตสาธารณะ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน สอดคล้องกับรายงานผลโครงการการขยายรูปแบบพัฒนาศักยภาพชุมชนในการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้นในพื้นที่อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ของ วรุฒิ โฆวัชรกุล และ หทัยกาญจน์ การกะสัง (Kowatcharakul et al, 2021) ที่พบว่า ภายหลังจากที่แกนนำจิตอาสาได้เข้ารับการอบรมมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน หลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -11.057, p < 0.01$) และ

ประชาชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้และทักษะ จากแกนนำจิตอาสา มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เกี่ยวกับการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานหลังการ อบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($t = -45.917, p < 0.01$) และ ร้อยละ 99.5 ของประชาชนสามารถปฏิบัติการฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของเพ็ญพิศตร์ ไชยสงเมืองและคณะ (Chaisongmuang, et al, 2017) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลของโปรแกรมสอนการช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน ภาวะหัวใจหยุดเต้นต่อความรู้และทักษะของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมัธยม ประจำจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ และทักษะก่อนและหลังได้รับโปรแกรมมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะ ควรนำโปรแกรมสอนไปใช้ในกลุ่ม นักเรียนมัธยมศึกษาเพื่อเผยแพร่ความรู้และทักษะ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและผลักดันสู่การเปลี่ยนแปลง เชนโยบายเพื่อให้เกิดหลักสูตรการสอนในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศ

2. ผลความก้าวหน้าของนักศึกษาอายุอาสา ก่อนและหลังจาก การฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR

นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียน หลังฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการ เรียนรู้ CPR เพิ่มขึ้น สามารถฝึกปฏิบัติได้ถูกต้อง ครบถ้วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่นักศึกษา ได้ลงมือฝึกทักษะการปฏิบัติจริงในสถานการณ์ จำลอง เช่น สามารถเรียกผู้ป่วยเพื่อตรวจระดับ ความรู้สึกตัว การเรียงลำดับการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

กหนดหัวใจและการช่วยหายใจได้รวมทั้ง สามารถ เรียงลำดับวิธีการใช้เครื่องช็อกไฟฟ้าอัตโนมัติ (AED) เป็นต้น ทำให้นักศึกษาสนใจและเกิดการ เรียนรู้จริงอย่างมุ่งมั่นตั้งใจ รวมทั้งเห็นถึงคุณค่า และการนำไปใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือชีวิต เพื่อนมนุษย์ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา บัวทอง จันทร และคณะ (Buathongjun et al., 2018) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับผลของโปรแกรมการช่วยฟื้นคืนชีพ ขั้นพื้นฐานต่อความสามารถในการช่วยฟื้นคืนชีพ ของบุคลากรสายสนับสนุนวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี กรุงเทพ ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานกลุ่มทดลองภายหลัง ได้รับโปรแกรมมากกว่าค่าเฉลี่ยก่อนได้รับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะ การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานกลุ่มทดลองภายหลัง สิ้นสุดการให้โปรแกรมทันทีมากกว่า ค่าเฉลี่ย คะแนนทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน ภายหลังได้รับโปรแกรม 3 เดือนอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ การวิจัยรูปแบบการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ทางพยาบาลศาสตร์ของ ดวงกมล หน่อแก้ว และคณะ (Norkaeo et al, 2018) ที่ได้ศึกษา ผลของโปรแกรมการเรียนการสอนโดยใช้ สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษา พยาบาล ผลวิจัย พบว่า โปรแกรมสอนช่วยให้ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในการช่วยฟื้นคืนชีพ ขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ $p < .001$ ($t = 14.88$) ทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ $p < .001$ ทั้งหลังสอนทันที ติดตามหลังสอน 1 เดือน และ 3 เดือน ($t = 33.61$,

31.20, และ 29.90 ตามลำดับ) เปรียบเทียบคู่ทักษะ หลังสอนทันที หลังสอน 1 เดือน หลังสอน 3 เดือน สูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจโปรแกรมการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองระดับมาก ($M = 4.61$, $SD = .36$) วิทยาลัยพยาบาล ธรรมบวรณาการ โปรแกรมสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองนี้ ในหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลสามารถช่วยผู้ที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรพิไล นิยมถิ่น (Niyomthin, 2019) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการอบรมการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูงสำหรับทีมกู้ชีพโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย จังหวัดเลย ที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้และทักษะการปฏิบัติการกู้ชีพหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมและคุณภาพการปฏิบัติการกู้ชีพหลังพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนา เช่น การเตรียมความพร้อมสม่ำเสมอ มีการฝึกปฏิบัติเพื่อเพิ่มทักษะให้ทีมงานกู้ชีพมีความคล่องตัวและแก้ไขจุดบกพร่องในการปฏิบัติ

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการฝึกทักษะช่วยฟื้นคืนชีพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ CPR

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจของการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน และด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากรผู้ให้ความรู้และฝึกทักษะปฏิบัติการ

หากพิจารณาในรายข้อ โดยเฉพาะด้านการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน

(CPR) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเฉพาะการนำความรู้ไปใช้ในการช่วยเหลือชีวิตและการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อประสบเหตุการณ์เฉพาะหน้า

จากผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน จึงทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจ และตระหนักถึงความสำคัญตลอดจนการได้เห็นสื่อและอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน รวมทั้งผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานเป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความประทับใจ และพึงพอใจต่อการการเรียนการสอนและการฝึกทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงกมล หน่อแก้วและคณะ (Norkaeo et al, 2018) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาพยาบาล พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลขึ้นอยู่กับความคงอยู่ของทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลแต่ละคนขึ้นอยู่กับระดับความสนใจ การตระหนักถึงความสำคัญและการมีโอกาสได้พบเห็นผู้ป่วยในสถานการณ์จริง หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตควรมีการสอนความรู้และทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพด้วยโปรแกรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยกำหนดเป็น

นโยบายให้มีการทบทวนความรู้และการฝึกทักษะ
การช่วยฟื้นคืนชีพอย่างสม่ำเสมอ

หยุดเต้นและหยุดหายใจ ตลอดจนทำการศึกษา
วิจัยประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกทักษะการช่วย
หายใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการออกแบบการฝึกทักษะ
การช่วยหายใจด้วยอุปกรณ์ Face Shield หรือ
AED เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะการช่วยหายใจผู้ที่มี
ภาวะวิกฤตทางสุขภาพได้หลากหลายรูปแบบ
ตามแต่อุปกรณ์ที่หาได้ในจุดเกิดเหตุและตาม
ลักษณะที่เป็นสาเหตุของการเกิดภาวะหัวใจ

2. ควรมีการออกแบบโปรแกรมการฝึก
ทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานร่วมกัน
ระหว่างหน่วยงานสาธารณสุขและสถาบัน
การศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะสาขาทางด้าน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้ผู้เรียน
มีความคงอยู่ของทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ
ขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

REFERENCES

- Buathongjun, J, Teerawatskul, S. & Suttineam, U. (2018). Effect of Basic Life Support Program on Basic Life Support Competency in the Supporting Staff of Boromarajonani College of Nursing. **Bangkok. Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal**, 10(1), 69-82. (in Thai)
- Chaisongmuang, P. & Chatkhane Pearkao, C. (2017). Effects of First Aid to Sudden Cardiac Arrest Program for High school Students in Northeast Thailand. **Nursing Journal of the Ministry of Public**, 28(2), 119-132. (in Thai)
- Kowatcharakul, W. & Kankrasung, H. (2021). **Community Potential Development Project about Basic Life Support in San Sai District, Chiang Mai Province.** Siam Pim Nana Co., Ltd. Chiang Mai. (in Thai)
- Limesuriyakan, W. (2018). Factors Associated with the Outcome of Out-of-Hospital Cardiac Arrest at Emergency Department Phra Nakhon Si Ayutthaya Hospital, **Journal of Preventive Medicine Association of Thailand**, 8(1), 15-23. (in Thai)
- Niyomthin, P. (2019). Development of Training Model of Advanced Cardiopulmonary Resuscitation for Rescue Team, Dansai Crown Prince Hospital, Loei Province. **Journal of Sakon Nakhon Hospital**, 22(3), 22-30. (in Thai)
- Norkao, D., Treenon, P., Chabuakam, N., Kanbupar, N., Teanthong, S. & Kaewmanee, C. (2018). Nursing Students Knowledge and Skills about Basic Life Support (BLS):

The Effects of Simulation-Based Learning. **The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health**, 5(3), 84-95. (in Thai)

Personnel management system (2020). **Performance report Rajamangala University of Technology Lanna Year 2020**. (in Thai)

Pichedboonkiat, P. (2020). Survival Factors of Out-Of-Hospital Cardiac Arrest in Chiangrai Prachanukroh Hospital. **Chiangrai Medical Journal**, 13(1), 43-57. (in Thai)

Smith, M. K. & David A. (2010). **Kolb on Experiential Learning**. The Encyclopedia of Pedagogy and Informal Education. 2010 [cited 2020/8/1]. Retrieved from: <https://infed.org/mobi/davida-kolb-on-experiential-le>. (in Thai)

.....